

Martin Svoboda, JRD: Zelené třeštění se nekoná aneb české stavebnictví zaspalo

Author: Martin Svoboda | Published: 11.12.2012

Díky novému zákonu č. 406 se však stavaři pomalu vydávají na cestu vpřed. Architekt Michal Šourek (<http://www.stavebni-forum.cz/...nosti-skodi/>) se mýlí - šetrné budovy totiž nabízí mnohem více než „jen“ ekologickou šetrnost. Filozofická koncepce šetrných budov je mnohem robustnější a další dva její pilíře - šetrnost ve spotřebě a především šetrnost vůči člověku - řeší přímé potřeby uživatelů. Pro mnohé je jistě překvapivé, že je možné významně zvýšit životní úroveň lidí vytvořením zdravého a komfortního bydlení a současně ušetřit. To není pohádka, to umí právě šetrné budovy. Je trochu paradoxní, že právě ateliér Michala Šourka, oponenta a kritika „zeleného“ stavitelství, navrhl v tomto směru výjimečný projekt Park Hloubětín, který nedávno získal ocenění Český energetický a ekologický projekt roku.

Běžné budovy jsou nemocné

Zaznamenávám mnoho diskusí architektů o skutečných kvalitách budov. Bohužel jen zcela výjimečně je jejich tématem kvalita jejich vnitřního prostředí. Aktuální situace je přitom právě v tomto ohledu alarmující. Od roku 1984 Světová zdravotnická organizace a také řada našich zdravotníků upozorňují na zcela nedostatečnou intenzitu větrání v drtivé většině staveb a upozorňují na rostoucí počet „nemocných budov“ s nezdravým vnitřním prostředím. Tak například místo prodyšných dřevěných oken jsou dnes instalována těsná plastová okna - a z bytů se tak stávají plynové komory, kde řada parametrů významně překračuje hygienické limity. Na tuto situaci tvůrci norem a vyhlášek reagovali a od března 2011 platí, že každá nová obytná budova musí mít zajištěno trvalé větrání. Požadovanou kompletní výměnu vzduchu každé dvě hodiny může zajistit pouze větrací systém nebo dostatečně velké a účinné větrací otvory. Řada architektů na to však nedbá a dodnes navrhuje domy v rozporu s platnými normami - a kupodivu to nezajímá ani stavební úřady a budovy bez dostatečného větrání stále povolují!!!

Požadavky na architektky rostou

Požadavky na architektky rostou, systémy se stávají složitějšími a kromě jiného musí soudobý architekt nově zvládnout také požadavky na energetickou šetrnost. Kolo dějin není možné obrátit. Je jistě možné argumentovat tím, že právě tyto požadavky architekta svazují a omezují, když musí řešit důležitější

aspekty staveb. Stačí ale popsat ony údajně tak velmi omezující požadavky - pár centimetrů tepelné izolace navíc, trojskla v oknech místo dvojskel, pečlivější řešením detailů - a je zjevné, že se žádné skutečné omezení nekoná. Jen je třeba projekt více promyslet. Proto není žádný důvod, proč by podíl architektonicky kvalitních budov měl být mezi šetrnými budovami a mezi běžnými budovami jiný. A díky novému zákonu by se měly šetrné budovy stát běžnými.

Poradí si příroda sama?

V rozhovoru SF s architektem Šourkem zaznívá jeho přesvědčení, že příroda si poradí sama. Nejsem odborník na biodiverzitu, ekologické systémy či zásoby neobnovitelných zdrojů energie. Obávám se ale, že optimismus odpůrců environmentálních rizik má stejně pevné základy jako optimismus skvěle krmené husy čtrnáct dní před svatomartinskou oslavou. Jaké důsledky má zanedbání environmentálních hledisek, to jsme měli možnost vidět i v přímém přenosu z letních olympijských her v Pekingu s jejich téměř nedýchatelným ovzduším, a to i přes výrazná omezení výroby v zájmu zlepšení kvality ovzduší po dobu olympiády. Je důležité si uvědomit, že šetrné budovy významně snižují množství emisí jaksí navíc, vlastně zdarma jako bonus.

Jaká je souvislost mezi stavbami a civilizačními nemocemi?

Moderní člověk tráví v budovách přes 90 % času a je tedy zřejmé, že kvalita jejich vnitřního prostředí má značný vliv na jeho zdravotní stav. Město také přináší hluk, exhalace, prach. U běžných staveb je ovšem nezbytné pro vyvětrání občas otevřít okna a právě jimi do místností vnikají tyto negativní „elementy“. Větrat se ale musí: nedostatek kyslíku a příliš vysoké hladiny oxidu uhličitého jsou příčinou bolestí hlavy, únavy i špatného spánku. Nedostatečné větrání je také příčinou vysokých vlhkostí vzduchu v interiéru - důsledkem je zdravotně závadné prostředí.

Ze zdravotního hlediska šetrné budovy vytvářejí pro člověka velmi ohleduplné prostředí. Systém řízeného větrání umožňuje, aby okna byla trvale uzavřena a tak do interiéru vniká mnohem méně hluku. Venkovní vzduch je rovněž díky filtraci zbavován většiny prachových částic a pro alergiky je tady možnost odfiltrování i pylových částic. Řízení objemu výměny vzduchu zajišťuje trvale příznivé hladiny oxidu uhličitého a vlhkosti. Důsledkem je nejen příjemný pocit během dne či kvalitnější spánek. Příznivé zdravotní podmínky ocení všichni, nejvíce alergici a astmatici.

Co to jsou „téměř nulové“ budovy?

Podoba téměř nulových budov u nás není uzavřenou kapitolou, prováděcí vyhláška ještě nebyla vydána. Je sice možné vytvářet různé spiklenecké teorie o lobby výrobců různých technologií a materiálů, nicméně: architekti byli k tvorbě „nulové“ legislativy přizváni a tedy měli a mají možnost výslednou podobu „nearly zero“ budov ovlivnit. Aktivně se jich ale tohoto procesu účastní velmi malý počet - a to je škoda. Hledají se optimální parametry nulových budov pro naše podmínky, hodně se také mluví o principu referenčních budov, který je ovšem pro laiky obtížněji srozumitelný. Velké diskuse jsou dnes vedeny také o roli obnovitelných zdrojů energie. Diskuse se zase bohužel účastní jen velmi málo lidí z praxe. A právě neúčast praktiků může vést k požadavku příliš vysokého podílu obnovitelných zdrojů energie na celkovém energetickém hospodaření stavby. Foto archiv JRD - projekt Park Hloubětín (MS architekti).

Autor je výkonným ředitelem developerské společnosti JRD, specializované na výstavbu nízkoenergetických a pasivních rezidencí.

